

és költsége, az Orruknálvezetett Hitelezők Egyesületének munkadíja és költségei, az adós siron túlig tartó életjáradéka és a részére fizetendő mindennemű kártérítés egyedül és kizárólag a hitelezőket terhelő azon pusztán tény alapján, hogy hitelezni merészelték.

10. §. A hitelezőt sem felszólalási, sem jajgatási jog nem illeti.

Ha megintés ellenére is jajgatna, különböző kéjgázokkal (de csakis a saját költségére) türelmesebb belátásra hangolható mindaddig, míg a jelen rendelet védő intézkedései automatikusan reá is nem terjednek.

11. §. Az az adós, aki a mostani adósvédelmi rendeletek ellenére bármelyik hitelezőjének egy vasat is fizet, az Országos Mentő Egyesület közrespektusban álló, de egyébként kényelmes autóján hadéktalanul és hitelben a Lipótmezőre szállítandó.

12. §. E rendelet a Polgári Jogban való közzététele napján lép életbe.

JOGGYAKORLAT.

Meszlény Arthur Dr. (kormányfőtanácsos) a Polgári Jog főszerkesztője, nyug. kir. ítélőtáblai bír., budapesti ügyvéd és egyet. tanár: **A magyar jog fejlődésének történeti áttekintése.**¹⁾

I. Amikor gyermeki fejjel az integer Magyarország délvidékének lankáin, a „gránic” füves gyepén néztem, amint a többi gyerek lapdával játszik, bizonyára már benem szunnyadt, hogy pelyhedző bajszu jogász koromban a gránicból az OPTK. alkalmazási jogterülete lesz, amely témáról szolt egyetemi pályadíjnyertes dolgozatom.

II. Arra már valószínűleg nem gondoltam — a rendszeres gondolatfűzéshez hosszú érlelődési idő kell²⁾ — amikor a képviselőválasztás kortesbeszédeinek hallgatása közben az első érintkezési alkalmat kaptam a politikával, hogy nem is két évtized múlva a magánjog-politika fogja meghozni az első nagy országos sikert.

III. Eltem a gazdasági élet fejlődő korszakában és az Akadémia figyelmemet a gazdasági élet kicsucsosodó alakzataira: a kartellekre és trustökre irányította. Ennek lett eredménye külföldön is elismert és széles hatású kartelljogi munkám.

¹⁾ Vesd össze Meszlény: Historische Übersicht der Entwicklung des Ungarischen Rechtes (Pester Lloyd 1933. évi 66. vasárnapi szám; ára a színes melléklettel együtt 32 fillér.)

²⁾ Lásd Quintus Horatius Flacus: Ars poetica, Bibliotheca Romana XII. kötet, 163. lap.

IV. Az ellentét ereje fűzi tovább a gondolatsort: a gazdasági fellendülés dalnokára várt a sors, hogy a gazdaság betegségének a kényszeregyességnek első codificatora és ugyancsak első (és legjelentősebb) irodalmi kommentátora legyen. Kisfaludy Sándor is megírta Himfy szerelmei után: Himfy keserveit . . .

V. És így tovább, a jövőben megírandó munkáimon . . .

* * *

Ha ekként végigtekintettem hazai jogéletünknek és jogirodalmunknak az utolsó évtizedek alatt lepergett történelmén, azzal a megnyugtató tudattal zárhatom le a szemlét, hogy mégis csak történt valami, amit fejlődésnek kell nevezni.

Dr. Beck Salamon: Dologi ellenkötelem — létszaki érdeksillámok bifurkációja. A Curia kénytelen időnként olyan perekben ítélni, amelyek tényállásbeli kiszögeléseikben merőben gyakorlatiatlanok, az életben alig előfordulók, de dogmatikai mélységeikben távlatnyitók. A görög nyelvészek előszeretettel gyűjtögették össze Homeros epósaiból a „hapax legomenon” példáit, az oly szavakat, amelyek csak „egyszer mondtak”. Az élet ilyen ritkán előforduló határesetei adják a bírónak a legnagyobb nehézségeket.

A judikatura bányájából, a megfigyelés darujával kiemelek egy ilyen, a praxisban alig jelentkező jogesetet, amelynek mélyén meghuzódó gondolat rikitóan illusztrálja a fenti tételt. Aulus Agerius meg és átvett áruk vételárát perli. Numérius Negidius tagadásával szemben felperes az áru átvételét tanukkal és okiratokkal bizonyítja. Nem vitás, hogy a vételár kifizetést nem nyert. E szövevényes tényállást — amelynek szálaft felperes kötelező kiméletlensége, a tökeböségí vélelem és messzeható kisugárzásában a kulantéria elbirtoklása köti kibogozhatatlan csomóvá — a Curia józan életmérlegeléssel dönti el: felperest keresetével elutasítja.

A döntést helyeselni kell, bár az értelmezést befolyásoló tények dogmatikailag könnyen járható hosszanti keresztmetszete, az ellenkező megoldás irányába törő elvi szempontokat támasztaná alá. De a vétő fél védelme — amint az az aranybulla 18-ik cikkében és a Polgári Jog 1926. évi 1. számában kodifikáltatott — parancsolólag írja elő, a szerződésztzegő fél érdekeinek, az ellenfél pusztatörvényen és jogon alapuló érdekei rovására menő támogatását. Az érdekarányos jogvédelem ragyogó példájával ál-